

KOMPETENCJE | Gospodarka potrzebuje wykwalifikowanych, zmotywowanych księgowych, dbających o jakość pracy i posiadających pewną kulturę techniczną. W czasach zmian, wymagających niezwłocznej reakcji, nauczanie rachunkowości jest wyzwaniem.

Obecnie księgowy to nie jest osoba zarzucona stertą papierów, ale ekspert o dużych umiejętnościach komunikacyjnych, zdolny sprostać wymaganiom informacyjnym i sprawozdawczym w gospodarce opartej na wiedzy. Rozwój technologiczny w dziedzinie rachunkowości postępuje na tyle szybko, że bardzo ważne jest docieranie do młodych kandydatów na przyszłych księgowych możliwie największą liczbą kanałów, z wykorzystaniem różnorodnych mediów. Dlatego priorytetem powinien być właściwie zaprojektowany proces edukacyjny, który pozwala nie tylko osiągać cele wynikające z programów nauczania rachunkowości, ale także rozwijać kompetencje, kluczowe dla skutecznego funkcjonowania młodych ludzi na rynku pracy.

Połączenie teorii z praktyką

W edukacji równie ważne jak wiedza są umiejętności samokształcenia i adaptacji do zmieniającego się otoczenia. W związku z tym zmiany w sposobie nauczania powinny być nakierowane przede wszystkim na metody i jakość kształcenia. Nie bez znaczenia są efektywne, twórcze i kreatywne sposoby pracy z uczniem czy studentem, ukierunkowane na kształtowanie u kandydatów na przyszłych księgowych praktycznych umiejętności oraz skutecznego i samodzielnego rozwiązywania postawionych przed nimi problemów. Standardy edukacyjne mają, poprzez różne formy, służyć takiemu przygotowaniu specjalistów z rachunkowości, by utrzymać ich kompetencje zawodowe przez cały okres aktywności zawodowej. Najważniejszym, ale i najtrudniejszym zadaniem w procesie nauczania jest połączenie teorii z praktyką, gdyż kompetencje uzyskuje się poprzez zintegrowanie trzech elementów, czyli nauki, pracy i szkolenia.

Na czym polega nowoczesna dydaktyka

Nie można również pominąć tak ważnej kwestii, jak rozwijanie umiejętności pracy w zespole, zdolności rozwiązywania problemów, znaczenia etyki zawodowej w relacjach między ludźmi, rozwijania umiejętności przywódczych, komputerowych i językowych. Nowoczesna dydaktyka stanowi istotny element kształcenia kadr, w którym szczególnego znaczenia nabiera konieczność stosowania nowych narzędzi i technik takich jak: platformy e-learningowe, elektroniczne podręczniki, tablety, interaktywne tablice, smartfony. Do pokolenia cyfrowego, a z takim z całą pewnością mamy do czynienia, bardziej niż tekst przemawia dźwięk i obraz. Szkoły i uczelnie powinny spożytkować potencjał, jaki mogą oferować innowacyjne metody nauczania, wykorzystując ogólnie dostępne nowoczesne technologie, które stały się nieodzowną częścią naszego codziennego życia.

Najważniejszym elementem każdej działalności jest wysoko wykwalifikowana kadra, gdyż kancelarie księgowe, biura rachunkowe, czy też działy księgowości w pojedynczych firmach oraz dużych korporacjach – przyszłe miejsca pracy dzisiejszych kandydatów na księgowych, zderzyły się z wir-

tualną rzeczywistością, w której nie mogą opierać się jedynie na prostych programach finansowo-księgowych.

Od wprowadzania dokumentów do analizy

Zrozumienie, że informatyka szerokim zasięgiem wkroczyła w systemy rachunkowości, stanowi bardzo ważną kwestię dla osób przygotowujących podstawy programowe, czyli dla całego systemu edukacji ekonomicznej. Teoretycznie, cały proces ujmowania, przetwarzania informacji i przygotowywania raportów finansowych można zautomatyzować. Funkcja systemu rachunkowości nie jest już ograniczona do ewidencji operacji gospodarczych, wycenionych na podstawie danych historycznych, gdyż tym zajmują się specjalistyczne programy dostępne nawet w telefonach komórkowych. Dzisiaj informacje uzyskiwane z systemów pozwalają podejmować i wspierać decyzje inwestycyjne i zarządcze, dlatego rola księgowego nie opiera się tylko na mechanicznym „wklepaniu” dokumentów, lecz również szeroko rozumianej analizie. Rachunkowość jest dziedziną podlegającą bezustannym przemianom, wynikającym ze zmieniających się regulacji prawnych i przepisów podatkowych, ale przede wszystkim zmianom spowodowanym gwałtownym rozwojem techniki i technologii. Największe i najbardziej znaczące tempo nastąpiło w momencie przejścia z księgowości papierowej na komputerową. W gąszczu zmieniających się przepisów, zasad i standardów, dostęp do internetu i coraz nowocześniejszych technologii bardzo ułatwia pracę. Dostosowując się do zmian w rachunkowości, jak i rozwiązań technologicznych, z pełną odpowiedzialnością trzeba podkreślić, że na stanowiskach księgowych powinny znajdować się osoby dobrze wykształcone w zawodzie i stale podnoszące swoje kwalifikacje.

Jak sprostać wyzwaniom rynku

Zmiany w edukacji pozwalają zmierzyć się z wieloma wyzwaniami współczesności, w tym najważniejszym, przed którym stoi szkolnictwo: dostarczenie na rynek pracy absolwentów zdolnych sprostać kanonom XXI wieku. Wymaga to działań na rzecz poprawy jakości kształcenia, zwiększenia innowacyjności i kreatywności na wszystkich poziomach edukacji. Dostosowanie wykształcenia młodzieży do potrzeb rynku oraz zwrócenie uwagi na sytuację absolwentów na rynku pracy, muszą znaleźć odzwierciedlenie w zakresie i sposobie nauczania. Nauczyciele, wykładowcy, a nawet szkoleniowcy powinni włączyć do swojego warsztatu dydaktycznego metody pracy, które ułatwią płynne przejście do życia zawodowego. Edukacja, aby była wartościowa i efektywna, wymaga specjalnych zabiegów, dlatego postępowy proces kształcenia w rachunkowości odgrywa tak znaczącą rolę.

Zasadniczą cechą takiej idei jest nie tylko przekazywanie wiedzy, ale także rozwijanie umiejętności stosowania jej w praktyce. Edukacja ekonomiczna w polskich szkołach i uczelniach skupia się, niestety, na nauce teorii, dlatego w nowożytnej dydaktyce nie można pominąć roli pracodawcy. Jednym z priorytetów zarówno edukacji szkolnej,

KOMENTARZ AUTORKI

Angelika Marciniak

wykładowca Stowarzyszenia Księgowych w Polsce

MART. PRAS

Rachunek zysków, nie strat

Nowatorskie metody nauczania idealnie współgrają i są nieodzownym elementem podnoszenia jakości kształcenia przyszłych księgowych. W tym szerokim pojęciu nie chodzi tylko o nowoczesne technologie, ale o wielowymiarowe kształcenie stosując takie formy pracy, które umożliwiają uczniom, studentom, słuchaczom rachunkowości rozwijanie kreatywnego myślenia, poznawanie różnych punktów widzenia, zaangażowanie się w rozwiązanie problemu. Udział młodzieży w warsztatach, wykładach, konferencjach, dyskusjach, debatach, rozwija umiejętności zawodowe. Nowoczesna dydaktyka, w której stosuje się techniki aktywizujące poprzez uczenie samodzielności, współpracy i współdecydowania to pokonywanie ograniczeń, to podniesienie efektywności

jak i pozaszkolnej powinno być podniesienie jakości kształcenia poprzez zaangażowanie pracodawców w proces dostosowania nauczania księgowych do potrzeb rynku pracy. Wykorzystując wiedzę i doświadczenie pracodawców, można stworzyć takie programy nauczania i w taki sposób określić efekty kształcenia, aby młodzi ludzie aspirujący na przyszłych księgowych zdobyli oczekiwane przez rynek pracy kwalifikacje.

Analitik, doradca, partner

Zawód księgowy to dzisiaj wysoka specjalizacja, współczesny „klasyczny księgowy” musi mieć zdolności analityczne, być doradcą biznesowym, powinien posiadać umiejętność partnerskiej współpracy. W tym miejscu należy podkreślić, że jest to zawód interdyscyplinarny, w którym coraz większe znaczenie mają kompetencje miękkie i komunikacyjne oraz umiejętności doradcze, niezbędne do efektywnej współpracy i budowania jak najlepszych relacji z użytkownikami rynku. Od osoby zajmującej się rachunkowością, bez względu na miejsce jej wykonywania oraz charakter zatrudnienia, oczekuje się solidności, uczciwości i wiarygodności, a jej praca powinna zapewniać rzetelność wyników firmy oraz najwyższy poziom świadczonych usług. Dlatego na odpowiednio wykształconej, dobrze przygotowanej, chętnej do rozwoju, otwartej na nowości i podążającej za zmianami rynkowymi kadry pedagogicznej, przygotowującej przyszłych księgowych, spoczywa ogromna odpowiedzialność.

Etyka zawodowa

Rewolucyjnym zmianom w każdej dziedzinie, a przed takimi dzisiaj staje nauka rachun-

kości, zawsze towarzyszą wątpliwości. Aby rachunkowość nie utraciła swojej tożsamości, a „klasyczny księgowy” był w stanie sprostać bardzo wysokim wymaganiom, niezbędna jest harmonia pomiędzy zakorzenionymi zasadami, normami i wartościami etycznymi, a nieuniknioną transformacją w gospodarce globalnej. Rozpatrując dydaktykę w nauce rachunkowości, warto zastanowić się nad ludźmi, którzy tę naukę tworzą, którzy wiedzę z rachunkowości przekazują młodym ludziom, na różnych etapach kształcenia. Sprostanie najwyższemu standardom wymaga od samych nauczycieli i wykładowców bezustannego dokształcania się i doskonalenia, tak aby byli wsparciem dla młodych, dopiero rozpoczynających swoje życie z rachunkowością. ©

—Angelika Marciniak

CV

Angelika Marciniak ekonomista, nauczyciel rachunkowości, pracownik Zespołu Szkół Licealnych i Ekonomicznych nr 1 w Warszawie oraz członek i wykładowca Stowarzyszenia Księgowych w Polsce. Absolwentka studiów z zakresu „Finanse i Rachunkowość”. Absolwentka studiów pedagogicznych z zakresu między innymi „Pedagogika pracy”. Doświadczenie zawodowe zdobywała w biurach rachunkowych specjalizujących się w obsłudze i rozliczeniach podatkowych podmiotów reprezentujących różne branże i formy prawne oraz w kancelarii podatkowej, w której prowadziła głównie księgi rachunkowe podmiotów, korzystających z pomocy finansowej UE. Jako nauczyciel przedmiotów zawodowych w Technikum Ekonomicznym skupia się dzisiaj na jakości w edukacji ekonomicznej, głównie w praktycznym i efektywnym nauczaniu rachunkowości. ©